

LBRIS

We know
books

Rejtő Jenő
A megkerült cirkáló

Editura KEDVENC Kiadó
Székelyudvarhely, 2022
ISBN: 978-606-9633-99-7

- Pénzt vagy életet!
- Életet!

A revolveres merénylő ettől a választól úgy megijedt, hogy visszahőkölt. A számtalanszor elhangzott támadó felszólításra, amióta a világ világ, először hangzott el a fenti válasz. A rabló lövésre kész pisztolya megrezdült a kezében, és egyszerűen nem tudta, hogy mit tegyen. A megtámadott egyén két karját nyugodtan felemelte, mint akit nem érdekel, hogy mi lesz.

Ez volt lefolyását és befejezését tekintve minden idők legkülönösebb és legszomorúbb bűnügyi komédiája.

Színhely: San Francisco, Oakland.

Írta: az élet.

Személyek:

Egy ideges útonálló.

Egy rezignált áldozat.

(Katonaság, néptelenség.)

Idő: pénz.

- Barom! - ismétli a rabló.

- Pénzt vagy életet! Nem hallotta?

- Mit ordít! Azt hiszi, süket vagyok? Miután szabadott választanom, hogy a pénzemet adjam-e vagy az életemet, én az életet ajánlottam.

Az útonálló helyzete kétségbeejtő volt.

- Ha komédiázik pórul jár! Háromig számoiolk!...

- Maga egy számtantanár, becsületszavamra!... Mondtam, hogy az életet megkaphatja. Én ingyenélő vagyok, hát az életre nincs rezsim. De honnan veszek másik ötven centet, ha ezt odaadom?

Most képzeljük el a rablót. Agyonlőjön valakit, tehát villamosszéket kockáztasson ötven centért, vagy szégyenszemre távozzék e rövid beszélgetés után?

- Utoljára figyelmeztetem, és azután... - kezdte újra komolyan.

- Ne adjon terminusokat! Maga rám bízta a választást, most tessék löni!... - és mert megszánta a pisztolyával tehetetlenül hadonászó támadót, szelíden folytatta: - Verje ki a fejéből, tisztelt maritalóc úr, hogy én magának akár csak egyetlen vasat is adjak. Nincs rá eset, higgye el, drágám...

- Utoljára figyelmeztetem: ha hülyéskedik, úgy föbe lövöm, mint a pinty!

- All right! De siessen, mert nem érek rá itt ácsorogni!... - és artikulátlan rikácsolással röhögve bólogatott: - Maga egy nagy áldozat nálam, rabló úr!

Egy alig züllött martalóc! Az ilyen ötven centért nem öl embert!...

Két dolláron alul nem tesz ilyen! Az öreg Wagner nagy emberismerő, well, my best gangster!...

Ebben a pillanatban, váratlanul, néhány lépésnyire tőlük, feltűnt két arra sétáló katona.

Ezek elfogják!

Az útonálló rémulten zsebre vágta a pisztolyát. Az áldozat gépszerű alkalmazkodással leeresztette magasba emelt karjait, a katonák felé fordult és...

És nem szólt semmit!

Ráadásul felettük most zizegés hallatszott! Két biciklis járőr kerekedik, beszélgetve a rakparton, és az áldozat nem mozdul. A katonák és a járőrök eltávolodtak. A rabló villámgyorsan újra előrántotta a pisztolyát, és rákiáltott az áldozatra:

- Egy moccanást sem, mert...

A másik rémulten körülnézett, és szinte sírva, de azért igen erélyesen rászólt:

- Ne ordítson, maga ló! Idecsődíti nekem a csendőröket!...

Ilyen ideges rablót még életemben nem láttam! Képes és a legnagyobb kellemetlenségeket csinálja nekem!

A rabló megrémült.

Te jó Isten! Mi ez?!

Az áldozat jobban fél a csendőrségtől, mint a fegyveres útonállótól. Ki lehet ez az ember? Miféle szörnyű, régóta keresett bűnöző?

- Fel a kezekkel!

Az áldozat dühösen emelte a magasba karjait.

- Mondja, maga tornaórát rendez itt?!... Becsületszavamra, ilyen még nem láttam! Ez a mániája a kezekkel. És harmadszor: ne hadonásson állandóan a pisztollyal, mert elsül, és visszajönnek a rendőrök... Ilyen ideges rablót még életemben nem láttam! - siránkozta türelmetlenül, és közben akkorát csuklott, hogy szakadt keménykalapja az orráig süppedt.

- Mondja maga bolond?

- Lehet, de ez most nem fontos... Ide hallgasson, rablovics úr - kezdte békülékenyen a megtámadott -, adjon nekem egy dollárt, és futni hagyom. Na?... mit vitatkozzunk itt soká. Nem igaz?

- Futni hagy? - álmélkodott az útonálló.

- Örüljön, ha nem bántom és elmegyek.

- Ez is egy álláspont, de nem az enyém. Hupplá!... Ne remegj, pajtás, csak csuklottam! Az én álláspontom más. Ha elmegy, akkor majd én előveszem a késemet, és szanzsén a nyakszirtjébe hajítom hátulról.

LBRIS

We know
books

- És rekedt, jovialis kacagással felrikácsolt: - Well, my dear gyilkos! Zsebkésvetésben az öreg Wagner olimpikon lehetne... És rekordidő alatt úgy a bicskámat, mint az egy dollár tarifát kiviszem magából! Látja, ez egy jó álláspont. Na?... választhat: pénzt vagy életet?!

Az útonálló végképp elvesztette a talajt maga alól. Lelője ezt a szörnyeteget ötven centért? Vagy megkockáztassa, hogy kést vágjanak belé távozáskor? Mert, hogy ő, revolverrel a kezében, egy dollárt fizessen az áldozatnak az világröhej volna.

Az áldozat kissé imbolyogva, de nyugodtan várt. Megdöbbenően toprongyos volt. Ruházatát egy jobb madárijesztő sem vállalta volna. Inget egyáltalán nem viselt, viszont mindenféle ócska rongyot kötött a nyakára, mintegy jelezve a fehérenemű szükséges voltát. Feltűnő ismertetőjele lehetett volna valami körözünyben, hogy egy alig elszáradt gardénia díszlett a gomblyukában.

A hervadt virág hervadhatatlan gyermeki optimizmusának jelképe volt. Szimbóluma annak a könnyed, buzgó kedélynek, naiv életfilozófiának és szüntelen mámoros derűnek, mellyel Wagner úr a nap minden percében széttárta lelkivilágát a legcsekélyebb, legegyszerűbb örömek előtt is.

Ráncos, bibircsókos, fogatlan és széles szájú vén arcán, állcsontja mentén ritkás, de hosszú szőrű matrózszakáll vonult félkörben. Első látásra inkább zsinórral felkötött műszőrzetnek hihette volna az ember.

És amint a holdfény reá tűzött, ez a szakáll végképp elrettentően hatott az amúgy is döböntet rablóra.

Ijedten felkiáltott!

Ugyanis a rendkívüli szőrzetnek csillogó, búzakék színe volt!

Aki nem tudta, hogy Wagner úr, egy csodálatosan nagy pofon következtében, belezuhant a rakparton előkészített hajófestő zománcába, az így, a holdfényben, kísértetnek hihette.

- Na mi lesz? - sürgette a rablót az áldozat.

- Itt akar megöregedni? Adjon egy dollárt, és menjen a fenébe!.. Ilyen egy hülye sztrovacsek.

Hogy a sztrovacsek kifejezés mit jelentett Wagner úrnál, azt senki sem tudta. Állandó, csontig ható részegsége még őt is erősen akadályozta abban, hogy akár csak saját szavait is helyesen értelmezze.

- No de értse meg - kiáltotta dühös kétségbeeséssel az útonálló -, nincs pénzem, és nem akarom lelőni. Sajnálom magát!

- Mi közöm ahhoz nekem?!... Maga ne legyen jó az én egy dolláromért! Tessék csak lőni!

- Nem teszem! És figyelmeztetem, hogy ha odamegyek...

- Akkor megrúgom, és jön a biczka.

Az én konyhakésszerű, hatalmas zsebkésem. Ha viszont a helyén marad, akkor megint csak ott tartunk, hogy tessék lelőni!... Szép kis hecc! Na, tudja mit: Ide hallgasson! Ha nincs pénze, fizessen természetben. Elfogadom a revolvert. Majd csak adnak egy kis pálinkát érte a Három Piros Dugóhúzó dajningrumban! Na, benne van?

...Minek folytassam? Rövid, elkeseredett vita után Wagner úr megkapta a revolvert. Sem a hátba szúrás, sem a villamosszék nem kockáztatja az ember ötven centért. A rabló pályája kezdetén volt, mindössze tizenkilenc éves, mellesleg ez is mentse tehetetlenségét.

- Na jöjjön, kis sztrovacsek! - vigasztalta a rablót humánus áldozata.

- Maga is kaphat egy korty pálinkát... Hoppla! Legalább a municiót elihajta a revolveréből... Ni, milyen szép nadrágrögzítő! - kiáltotta, ahogy elindultak, és egy hosszú spárgát pillantott meg lefüggni a feje fölötti vastraverzről.

- Ezt leszedem innén, de a mindenségít... odacsomózták... - és kedvesen a fiatalemberhez fordult:

- Nincs magánál egy bicska véletlenül?

- Mi?! - kérdezte a rabló, és halálosan elsápadt.

- De hiszen... Maga fenyegetett... Magának van kése!

- Ne gyerekeskedjék! Soha életemben nem volt késem... Hopplá... no, várjon! De revolverem most már, hála Istennek, van, hát csak nyughassék, kedves sztrovacsek...

És a dühös útonálló orra elé tartotta saját fegyverét.

MÁSODIK FEJEZET

E különleges rablótámadás mellékesen a megkörtölt cirkáló világraszóló kalandját is elindította hírheft útjára. Az áldozat és az útonálló ugyanis végleges békeállapotban tovább ballagtak, illetve az öreg tovább tántorgott. Így kialakult közöttük a végzetes eseményeket elindító beszélgetés:

- Maga biztosan külföldi, mert engem nem ismer... Engem valamennyi rabló olyan jól ismer, hogy már öt lépésről nem köszön egy sem.

Honnan jött?...

- Ásítani akart, de csak csuklott.

- Mesélhetne valamit a nagyvilágról. My parole dhonneur, az ilyesmi érdekel!

- Alexandriából érkeztem a Nii Marsallal... Ott is csak arról beszél most

mindenki, amiről Oaklandban - felelte az ifjú rabló.

Kíváncsiak, hogy mi történhetett a híres André de Rémiéux-vel?

- Ezt én megmondhattam volna! Együtt voltunk bezárva Surabayában... Jópofa volt! Tavaly leszúrták egy kocsmai verekedésnél a madridi Bivalyfő grand caféban.

- Hm... Alig hinném. Egy eltűnt óceánjáróról van ugyanis szó, aminek André de Rémiéux a neve. Egy turistatársaságot vitt magával csupa előkelő urat...

- És ellopta valami disznó? - vágott közbe legyintve Wagner úr.

- A tengeren vigyázni kell... Azt én jól ismerem...

Eriől eszébe jutott egy operából valami kártyainduló, és harsányan énekelt. Az operák és a hazárdjátékok állandó zűrzavarában élt, az optimista részegek különös mámorában. Az ifjú rabló csak most vette észre, hogy különleges szakállú patrónusa az önkívületig részeg. Közben gépiesen beszél, hogy ezt lepiezze, de a szűk sikátorok között olykor egyik úttesttől a másikig dülöngött, de jobb zsebében a revolvert egy pillanatra sem engedte el, és így az ifjú útonálló mégsem merte a galambösz illetve égszinkék szakállú rablót megtámadni.

És hol az a kocsmá, amit az öreg említett? Megfoghatatlan volt a fiatalember előtt útjuk célja. Hiszen lassanként a kikötő környéki dombok között, Frisco kínai és egyéb bennszülött nációjának vályogviskóin túl bukducolt előtte a gargarizálva daloló, furcsa öreg. Lehetséges, hogy már nem is tudja, hová készült?

Ez az egyén nem ismerte Wagner urat, ha azt hitte, hogy a Kékszakállú (bármilyen állapotban is) nem talál meg egy kocsmát, ahova készült.

- Nem tévedett el? - kérdezte az ifjú rabló.

- Ugyan! - röhögött Wagner úr.

- Maga csecsemő! A Három Piros Dugóhúzóhoz még részegen is odatalálnék, pedig úgy éljek, két óra óta alig ittam valamit... Látja ott azt a hat fénypontot? Nem... Azt az öt fénypontot?

- Ott messze?... Mindössze egy kis fényt látok arrafelé!...

- A maga korában én is annyit láttam. Nem kunszt... Hát ott van a mi kocsmánk... Minden valamirevaló hotvolé odajár.

- Mondja... - kérdezte most az ifjú rabló, és itt kezdődött az egész örületes bonyodalom.

- Ismer maga valami kikötői hírességet, bizonyos Piszkos Fredet?... A Kapitányt?

- Mi?!.. - horkant fel az öreg. - És maga mer kikötőben, tisztességes martalócok között lopni?! - Én is hallottam már említeni. De azt hittem, hogy maga többet tud. Sürgősen keresik valamiért ezt a Kapitányt.

- Mindig keresik! - legyintett Wagner úr.
- De azt nem fogják el! Az én barátom!... My old Piszkos Fred, öreg sztrovacek, a Kapitány!

- Egy elragadtatott karmozdulattól keresztülesett valamelyik kisebb dombon, és ülve maradt, hogy megpihenjen. Úgy folytatta lihegve: - Annak bliktri a világ minden rendőrsége...

- Alig hiszem, hogy büntényről van szó. Nem említették, hogy betört volna, vagy pénzt lopott.

- Én pedig nem hiszem, hogy az öreg valahol betört és hozzátett a pénzhez. Nem természete.

Valahogy talpra szédelgett, és továbbmentek.

- Márpedig nincs büntény a dologban. Rádión is leadták, hogy jelentkezék bármelyik külföldi angol követnél. Biztosítják, hogy szabadon eltávozhat.

- A követ?...

- Miért a követ?

- Na hallja! Az öreg Fred úgyis távozik, ha akar, annak nem kell garancia.

- Csak azért kérdezem, mert aki tudja, hogy merre jár a Kapitány, és bejelenti, az száz font jutalomban részesül.

- Mi... - Egy pillanatig megállt, de csak úgy sikerült, hogy két karjának sebes mozgásával sarkára tántorodó testét nagy nehezen talpra svungolta. - Mit mesél? Maga, úgy látszik, részeg!... Hopplá! Ne törődjön azzal, ha csuklom!... Azt állítja, hogy ezért a gyerekségért tíz fontot fizetnek valahol?! Egy összegben?!

És nagyon izgatott lett, mert még sohasem volt ennyi pénze.

- Száz fontot mondtam! Hiszen még San Franciscóban is bement a rádió.

- Ne mondjon ennyit, drága martalóc! - rimánkodott remegve, és izgalmában egymás után hármat csuklott, ettől leesett a kalapja, viszont amikor érte nyúlt, keresztülesett rajta, majd felállítában lerántotta a fiatalembert is. Csak sokára és nagy nehezen értette meg világosan az elmondottakat, amikor is teli tüdővel egy nagyot üvöltött: - Hurrá! Szóval húsz fontot kap az illető!.. Ne mondja azt, hogy százat! Maga rosszul hallotta! Annyi font csak számtanpéldában létezik! De húsz, az van, vagy huszonnégy is lehet! Annyit már láttam!... Isten! Végre egyszer leihatam magam! Hurrá! - és felhajította a kalapját, azután csodálkozva, idegesen támolygott mindenfelé, de nem látta sehol az ócska holmit.

- Na, most jól nézek ki! Fennmaradt a kalapom! Nem baj!... Itt van, fogja... a revolvere!... Már nem kell! Van hitel, annyi, mint a madár. És ez a hitel sokáig nem fog elrepülni...

És odaadta, a kihalt éjszakában; a töltött pisztolyt az imént kifosztott rablónak, és megveregette a vállát.